

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-KNPS.431.4.18.2014.HB

Wrocław, dnia 8 października 2014 r.

**Pani
Alicja Ogorzelec
Burmistrz Miasta i Gminy
Głuszyca**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 4 – 5 sierpnia 2014 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) kontrolerzy Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki – przewodnicząca kontroli oraz Piotr Szafarowicz - starszy inspektor wojewódzki – kontroler, przeprowadzili kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Głuszycy. Zakres kontroli obejmował organizację i funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o plan kontroli Wojewody Dolnośląskiego na II półroczu 2014 r. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli, funkcję Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuszycy pełniła Pani Joanna Fornalska odpowiedzialna za obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień odpowiedzialna była Burmistrz Miasta i Gminy Głuszyca Pani Alicja Ogorzelec.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się **ocenę pozytywną z nieprawidłowościami**. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym w dniu 24 września 2014 r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Rada Miejska w Głuszycy Uchwałą Nr XIX/94/2011 z dnia 29 grudnia 2011 r. przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Głuszyca na lata 2012 – 2022.

Zgodnie z art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ustalono, że w/w Program dla Gminy Głuszyca na lata 2011 – 2016 został przyjęty Uchwałą Nr V/24/2011 Rady Miejskiej w Głuszycy z dnia 28 stycznia 2011 r.

Odnosząc się do art. 6 ust.2 pkt 2 cytowanej wyżej ustawy, gmina zobowiązana jest do prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Przeprowadzona kontrola wykazała, iż Gmina Głuszycy realizuje to zadanie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Rada Miejska w Głuszycy dnia 30 maja 2011 roku podjęła Uchwałę Nr XII/56/2011 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zgodnie z art. 9a ust.8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Burmistrz Głuszycy Pani Alicja Ogorzelec zawarła porozumienia o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym z podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3 – 5 w/w ustawy. Wszystkie porozumienia zawarto na jednakowo brzmiących drukach. W porozumieniach wskazano główne zadania ZI wynikające z ustawy, personalne oddelegowanie osoby do ZI (oprócz Policji), zobowiązanie do oddelegowania osób do grup roboczych (bez wskazywania danych osób).

Na podstawie w/w porozumień Burmistrz Alicja Ogorzelec Zarządzeniem Nr 56/0/2011 z dnia 6 lipca 2011 r. powołała 13 – osobowy Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład którego weszły osoby wskazane w porozumieniach.

Zarządzeniem Nr 84/0/2011 z dnia 27 września 2011 r. oraz Zarządzeniem Nr 113/0/2013 z dnia 23 lipca 2013 r. Burmistrz dokonała zmian w składzie osobowym Zespołu przedstawicieli oświaty oraz Policji. **Nie dokonano natomiast zmiany porozumień ze Szkołą Podstawową Nr 3 oraz z Zespołem Szkół w Głuszycy, w części dotyczącej wskazania osób na członków Zespołu.**

Przed przystąpieniem do prac w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego członkowie Zespołu złożyli Zastępcy Burmistrza Gminy oświadczenia o zachowaniu poufności, których treść zgodna była z art. 9c ust.3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. **W/w oświadczeń nie złożyły dwie osoby będące członkami Zespołu do dnia 27.09.2013 r. oraz 23.07.2013 r., czym naruszono zapis art. 9c. Zgodnie z art. 9c ust.2 obowiązek członków Zespołu Interdyscyplinarnego do zachowania poufności wszelkich informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, rozciąga się także na okres po ustaniu członkostwa w zespole interdyscyplinarnym, zatem należy niezwłocznie w/w nieprawidłowość uregulować.**

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się 14 lipca 2011 r., miało charakter organizacyjny, uczestniczyło w nim tylko 4 członków Zespołu. Z uwagi na brak wymaganego kworum (§ 4 ust.6 Uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania) nie dokonano wyboru przewodniczącego Zespołu.

Drugie posiedzenie Zespołu odbyło się 29 lipca 2011 r., podczas którego zwykłą większością głosów wybrano przewodniczącego Zespołu.

W okresie objętym kontrolą spotkania Zespołu odbyły się w następujących terminach: 12.02.2013 r., 21.05.2013 r., 18.06.2013 r., 10.10.2013 r., 30.01.2014 r., 13.05.2014 r.,

24.06.2014 r. **Zatem odstępy czasowe między posiedzeniami przekraczały okres 3 miesięcy wskazany w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.**

Podczas posiedzeń m.in.: omawiano pracę grup roboczych w prowadzonych procedurach NK, przyjęto plan działań Zespołu. Z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego sporządzone zostały protokoły i załączono listy obecności. W protokołach nie odnotowano informacji potwierdzającej realizację zadań zespołu interdyscyplinarnego wskazanych w art. 9b ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. **Wskazuje się, iż Zespół Interdyscyplinarny winien realizować wszystkie zadania określone w w/w zapisach ustawy.**

Do protokołów załączono listy obecności. Ich weryfikacja pozwoliła stwierdzić, iż 6 członków Zespołu Interdyscyplinarnego w ogóle lub tylko sporadycznie uczestniczyło w posiedzeniach, **co jest niezgodne z zapisem art.9a ust.13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.**

Zespół Interdyscyplinarny na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2012 r. opracował i przyjął „Regulamin Pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Głuszycy”. W § 2 i 3 wskazano cele i zadania Zespołu. W dalszej części dokumentu określono warunki i zasady jego funkcjonowania, częściowo przytoczone z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Norma zawarta w art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, obowiązek kompleksowego uregulowania podstawowych zagadnień związanych ze sposobem funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego nakłada na radę gminy. Rada Miejska w Głuszycy podjęła Uchwałę w sprawie **warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego**, w której winna doprecyzować regulacje ustawowe, zawarte w art. 9a ust.7, ust.10 – 14 ustawy, a więc określić w jaki sposób Zespół będzie pracował. Dodatkowe określenie trybu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego przez Zespół w przyjętym „Regulaminie”, nie znajduje uzasadnienia w normie kompetencyjnej zawartej w art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przytoczona bowiem norma wyraźnie wskazuje, iż Rada winna była określić takie regulacje w treści przedmiotowej uchwały (ewentualnie w Regulaminie stanowiącym załącznik do uchwały). W związku z powyższym odstąpiono od oceny merytorycznej w/w dokumentu i wskazuje się na konieczność usunięcia go z obiegu prawnego.

W okresie objętym kontrolą Zespół Interdyscyplinarny zarejestrował:

- od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. – 10 wszczętych procedur „NK”, z tego 9 zostało zakończonych,
- w okresie od 01.01.2014 r. do dnia kontroli – 14 wszczętych procedur „NK”, z których 8 zostało zakończonych.

W trakcie kontroli analizie poddano dokumentację 10 losowo wybranych „Niebieskich Kart”, których procedurę prowadzono w okresie objętym kontrolą o numerach: 1/2013, 4/2013, 5/2013, 7/2013, 8/2013, 9/2013, 3/2014, 11/2014, 13/2014, 14/2014.

Wszystkie procedury zostały wszczęte przez podmioty do tego uprawnione. **W 6 przypadkach w formularzu NK – A nie odnotowano faktu przekazania formularza NK - B osobie co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na co należy zwrócić uwagę podmiotom, których przedstawiciele uprawnieni są do wszczynania procedury.**

W przypadku 1 procedury Policja nie zachowała 7 – dniowego terminu przekazania formularza NK – A do przewodniczącej ZI. Należy zdyscyplinować przedstawicieli w/w podmiotu aby ściśle przestrzegali zapisu § 7 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W toku kontroli ustalono, iż wszystkie procedury prowadzone były przez grupy robocze. We wszystkich przypadkach Przewodniczący Zespołu zachowując 3-dniowy termin wskazany w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” przekazał formularz NK – A grupie roboczej.

W omawianych procedurach grupy robocze dokonały analizy sytuacji rodziny i sporządziły plan działań dla rodziny (zapisany najczęściej w protokole) z podziałem zadań dla poszczególnych członków grupy roboczej.

Zgromadzone notatki służbowe potwierdziły systematyczne monitorowanie sytuacji rodziny i podejmowanie przez członków Zespołu działań na rzecz rodziny. Wszystkie posiedzenia grup roboczych były protokołowane.

W omawianych przypadkach, w miarę możliwości, w obecności zaproszonej osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie wypełniano formularz NK - D, natomiast stwierdzono, iż w większości przypadków nie wypełniono formularza NK – C z powodu nieobecności na posiedzeniu grupy roboczej zaproszonej osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. **Wskazuje się, iż zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac grupy roboczej.**

W pięciu z analizowanych spraw zakończono procedurę zgodnie z § 18 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Wątpliwości budzi zasadność zamknięcia procedur 4/2013, 8/2013. W obydwu przypadkach procedurę zamknięto z powodu braku zasadności podejmowania działań, na podstawie oświadczenia osoby co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą – o ustaniu przemocy i zaprzestaniu podejmowania działań przez grupę roboczą. **Zwraca się uwagę aby w przyszłości podejmując decyzję o zamknięciu procedury, biorąc pod uwagę schemat przemocy (powtarzalność fazy narastania napięcia, gwałtownej przemocy i fazy „miodowego miesiąca”) nie sugerować się oświadczeniem osoby pokrzywdzonej, a jedynie faktami zgromadzonymi przez członków Zespołu podczas realizacji procedury. Nadmienić należy, iż zgodnie z art. 9d ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą.**

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 do zadań własnych gminy należy zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. Przeprowadzona kontrola wykazała, iż Gmina Głuszycy realizuje to zadanie prawidłowo.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuszycy posiada dokument potwierdzający zgłoszenie do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych zbioru danych o nazwie „Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości:

1. Do Zespołu Interdyscyplinarnego powołano przedstawicieli oświaty nie wskazanych w zawartych porozumieniach.
2. Dwóch członków Zespołu nie złożyło Burmistrzowi oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych, uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, czym naruszono zapis art. 9c.
3. Odstępy czasowe między posiedzeniami przekraczały okres 3 miesięcy wskazany w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Zespół Interdyscyplinarny nie realizuje wszystkich zadań określonych w art. 9b ust. 2. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. Sześciu członków nie uczestniczyło regularnie w posiedzeniach i pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej oraz stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować kwestię zawartych porozumień w związku ze zmianą osób w składzie Zespołu. Zmian w składzie osobowym Zespołu należy dokonywać zgodnie z zawartymi porozumieniami.
Podstawa prawna: art.9a ust.8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).
Termin realizacji: niezwłocznie.
2. Doprowadzić do złożenia oświadczeń o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy do dnia kontroli tego nie dopełnili i ściśle przestrzegać tego obowiązku w przyszłości.
Podstawa prawna: art.9c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).
Termin realizacji: niezwłocznie.
3. Przestrzegać, aby posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
Podstawa prawna: art.9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.
4. Zespół Interdyscyplinarny winien realizować wszystkie zadania wskazane w art. 9b ust. 2. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Podstawa prawna: art.9b ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.

5. Na podstawie porozumień o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym doprowadzić do regularnego uczestnictwa wszystkich członków w posiedzeniach i pracach Zespołu.

Podstawa prawna: art.9a ust.13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 r. poz. 182, ze zm.), kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia 30 listopada 2014 r. kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CADYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

.....
Kierownik jednostki kontrolującej

Do wiadomości:

- 1) Pani Joanna Fornalska – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuszycy.